

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 9 lutego 2024 r.

Poz. 1260

UCHWAŁA NR L/311/2024 RADY MIEJSKIEJ W PRZYROWIE

z dnia 31 stycznia 2024 r.

w sprawie ustanowienia herbu, sztandaru, flagi, flagi stolikowej, banneru Miasta i Gminy Przyrów

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 1978 r. o odznakach i mundurach (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 76), po zasięgnięciu opinii Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Rada Miejska w Przyrowie uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się herb, sztandar, flagę, flagę stolikową i banner Miasta i Gminy Przyrów, mające stanowić trwałe znamiona tożsamości wspólnoty samorządowej, symbolizując więź historyczną, kulturową i społeczno-ekonomiczną mieszkańców Miasta i Gminy Przyrów.

§ 2. 1. Herb Miasta i Gminy Przyrów przedstawia w białym polu tarczy herbowej późnogotyckiej, zaokrąglonej na dole, godło wyobrażające mur miejski złożony z trzech rzędów na przemian ułożonych cegieł o barwie czerwonej. Nad murem, w pasie działu średniego tarczy, wznoszą się trzy czerwone wieże zwieńczone, na wysokości czoła tarczy, złotymi (żółtymi) koronami. Wieża środkowa jest wyższa od dwóch pozostałych. W każdej z wież znajdują się po dwa otwory strzelnicze w białym kolorze pola tarczy. Mur oddzielony jest od podstawy tarczy herbowej białym polem równym wysokości dwóch rzędów cegieł muru. Godło tarczy obwiedzione jest cienką, czarną linią konturową jednakowej grubości. Kontur tarczy ograniczony jest czarną linią o podwójnej grubości podkreślającą kształt tarczy.

2. Wzór graficzny herbu Miasta i Gminy Przyrów stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3. 1. Sztandar Miasta i Gminy Przyrów to dwustronnie haftowany płat, przymocowany jedną stroną, za pomocą kółek umocowanych na szpili, do drzewca z główką, z trzech pozostałych stron obszyty frędzlą koloru złotego o długości 5 cm. Płat sztandaru jest kwadratem o wymiarach 100 + 100 cm. Prawa strona płata sztandaru, na lewo od drzewca, tzw. strona państwowa, to płat czerwony z godłem państwowym RP (sam Orzeł Biały wg wzoru ustawowego) wielkości 3/4 wysokości płata, umieszczony w części centralnej i haftowany wypukłym srebrnym szychem. Korona, dziób i szpony haftowane złotym szychem. Lewa strona płata sztandaru, na prawo od drzewca, to płat w kolorze kremowym, na którym centralnie znajduje się herb Miasta i Gminy Przyrów w polu tarczy wysokości 1/2 wysokości płata. W górnej części płata, nad herbem, złoty napis GMINA PRZYRÓW, natomiast u dołu, pod herbem złote daty: 1279 – pierwsza wzmianka z terenu gminy, 1369 – lokacja miasta Przyrowa, 2024 – nadanie statusu miasta miejscowości Przyrów i data fundacji nowego sztandaru. Drzewce z drewna toczonego dwudzielne z dwóch skręcanych z sobą części, połączonych tuleją o średnicy 4 cm i całkowitej długości 230 cm, zwieńczone główką. Zwieńczenie stanowi metalowa główka barwy złotej w kształcie grotu, z wpisanym centralnie wizerunkiem odcisku pieczęci miasta Przyrowa z 1783 r. Główka skręcona do drzewca tuleją. U nasady główki przywiązana biało-czerwona szarfa, zakończona złotą frędzlą.

2. Wzór graficzny sztandaru Miasta i Gminy Przyrów stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 4. 1. Flaga Miasta i Gminy Przyrów jest prostokątnym płatem materiału o proporcji boków 5:8 (wysokość do szerokości) o białej barwie pola z tarczy herbowej z godłem. Przez całą długość flagi biegnie pas czerwony zamiast ceglanego muru. Nad pasem przy drzewcu umieszczone zostały trzy wieże ze złotymi (żółtymi) koronami. Wysokość umieszczenia godła na fladze nawiązuje do wysokości umieszczenia godła na tarczy herbowej.

2. Wzór graficzny flagi Miasta i Gminy Przyrów stanowi załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 5. 1. Flaga stolikowa Miasta i Gminy Przyrów jest prostokątnym płatem koloru białego o proporcji boków 1:2 (szerokość do wysokości). Flaga stolikowa nawiązuje do flagi z pasem czerwonym biegnącym do krawędzi i centralnie umieszczonymi trzema wieżami ze złotymi (żółtymi) koronami. Godło umieszczone zostało w odległości 1/3 od górnej krawędzi flagi stolikowej.

2. Wzór graficzny flagi stolikowej Miasta i Gminy Przyrów stanowi załącznik nr 4 do niniejszej uchwały.

§ 6. 1. Banner Miasta i Gminy Przyrów jest prostokątnym płatem koloru białego o proporcji boków 1:4 (szerokość do wysokości). Banner nawiązuje do flagi z pasem czerwonym biegnącym do krawędzi i centralnie umieszczonymi trzema wieżami ze złotymi (żółtymi) koronami. Godło na banerze umieszczone zostało w odległości 1/3 od górnej krawędzi bannera.

2. Wzór graficzny banneru Miasta i Gminy Przyrów stanowi załącznik nr 5 do niniejszej uchwały.

§ 7. Herb i weksylia, o których mowa w § 2-6 niniejszej Uchwały stanowią własność Miasta i Gminy Przyrów, są znakami prawnie chronionymi i mogą być używane wyłącznie zgodnie ze wzorami graficznymi ustalonymi w niniejszej Uchwale i na zasadach określonych Regulaminem, o którym mowa w § 8.

§ 8. Regulamin stosowania herbu i weksyliów Miasta i Gminy Przyrów stanowi załącznik nr 6 do niniejszej uchwały.

§ 9. Uzasadnienie historyczno-heraldyczne stanowi załącznik nr 7 do niniejszej uchwały.

§ 10. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Przyrów.

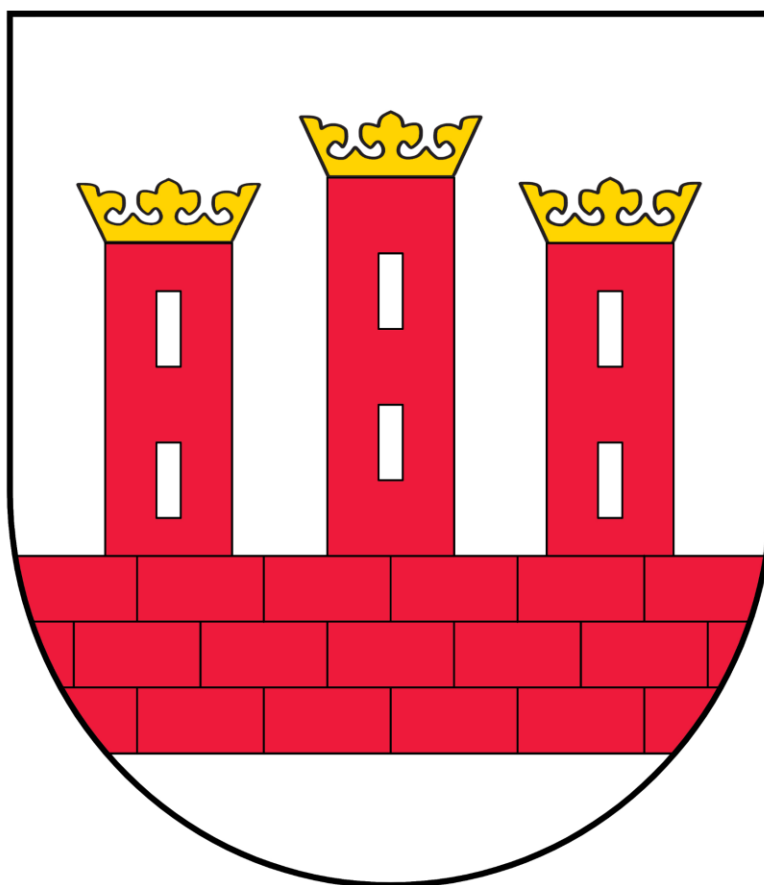
§ 11. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Maria Stępień

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr L/311/2024
Rady Miejskiej w Przyrowie
z dnia 31 stycznia 2024 r.

HERB MIASTA I GMINY PRZYRÓW

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr L/311/2024
Rady Miejskiej w Przyrowie
z dnia 31 stycznia 2024 r.

SZTANDAR MIASTA I GMINY PRZYRÓW

AWERS

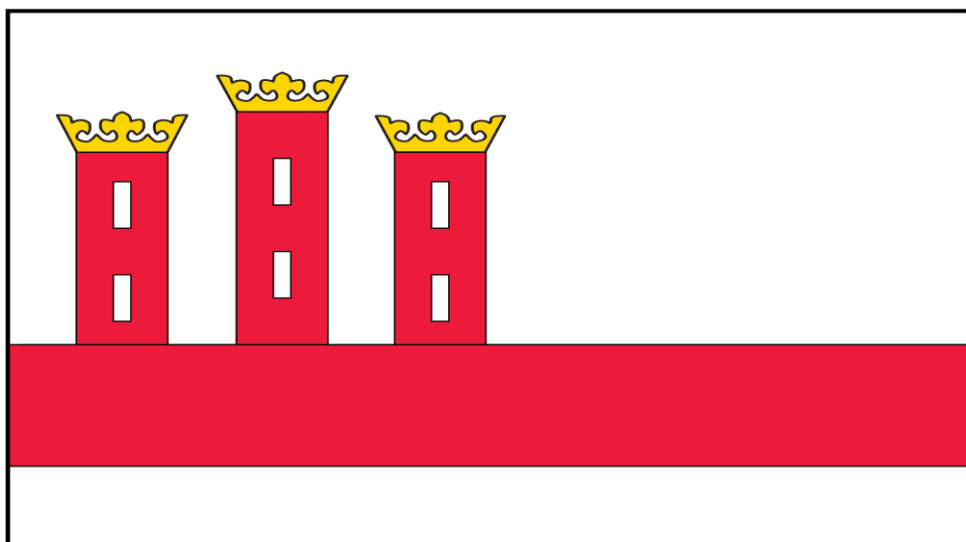

REWERS

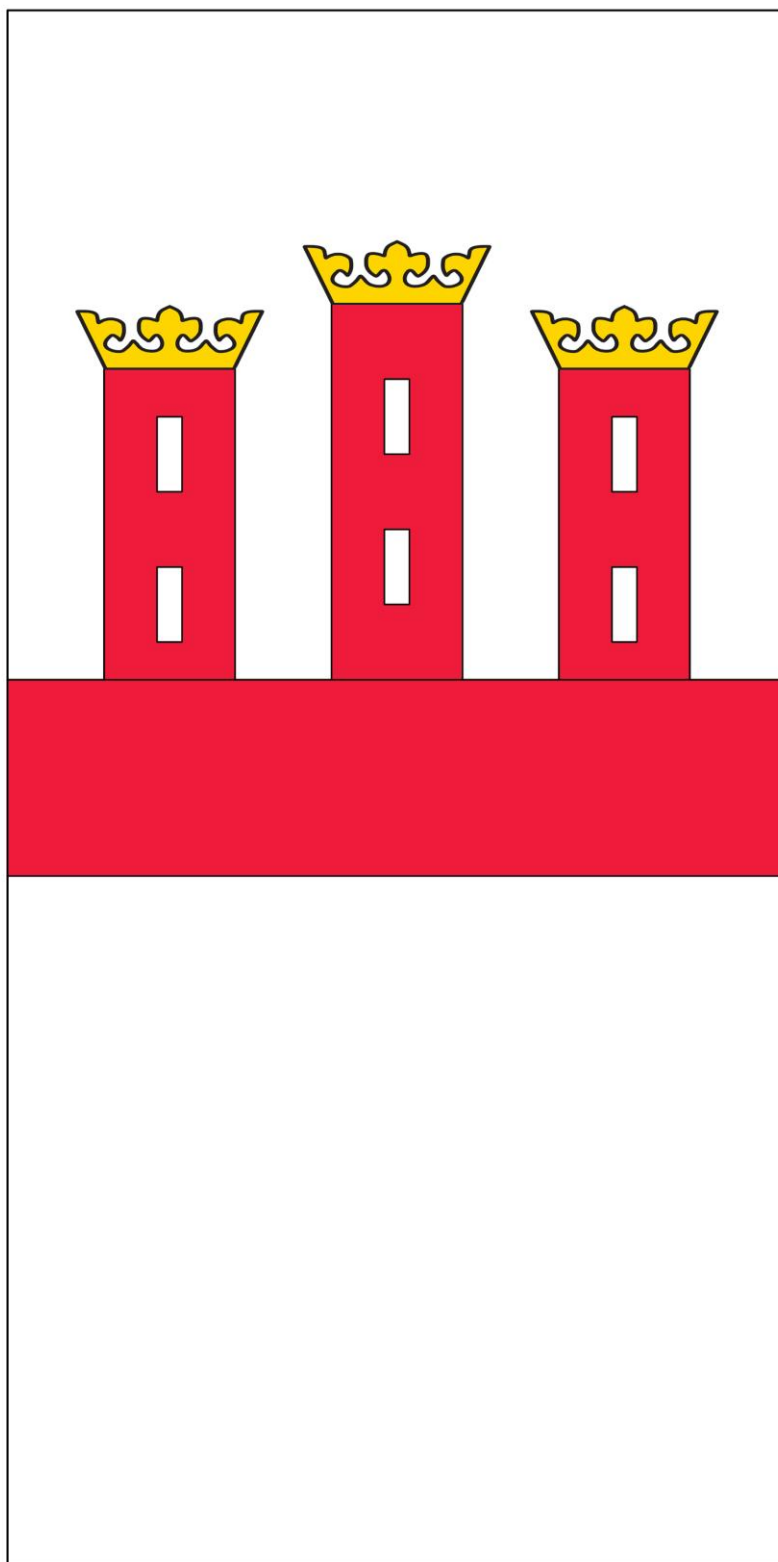
Załącznik Nr 3 do uchwały Nr L/311/2024
Rady Miejskiej w Przyrowie
z dnia 31 stycznia 2024 r.

FLAGA MIASTA I GMINY PRZYRÓW

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr L/311/2024
Rady Miejskiej w Przyrowie
z dnia 31 stycznia 2024 r.

FLAGA STOLIKOWA MIASTA I GMINY PRZYRÓW

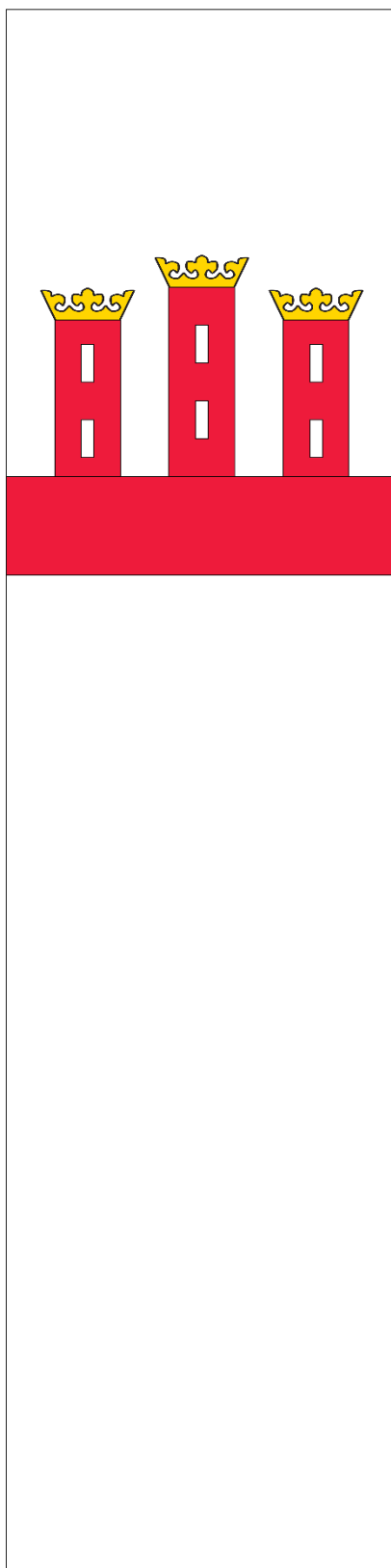

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr L/311/2024

Rady Miejskiej w Przyrowie

z dnia 31 stycznia 2024 r.

BANNER MIASTA I GMINY PRZYROW

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr L/311/2024
Rady Miejskiej w Przyrowie
z dnia 31 stycznia 2024 r.

Regulamin stosowania herbu i weksyliów Miasta i Gminy Przyrów

§ 1. Ilekroć w Regulaminie jest mowa o:

- 1) Gminie – należy przez to rozumieć Miasto i Gminę Przyrów;
- 2) Radzie – należy przez to rozumieć Radę Miejską w Przyrowie;
- 3) Przewodniczącym Rady – należy przez to rozumieć Przewodniczącego Rady Miejskiej w Przyrowie;
- 4) Radnym – należy przez to rozumieć Radnego Rady Miejskiej w Przyrowie;
- 5) Sesji – należy przez to rozumieć sesję Rady Miejskiej w Przyrowie;
- 6) Burmistrzu – należy przez to rozumieć Burmistrza Miasta i Gminy Przyrów;
- 7) Urzędzie – należy przez to rozumieć Urząd Miasta i Gminy Przyrów;

§ 2. 1. Herb i weksylia Gminy podlegają ochronie prawnej.

2. Herb, flaga i sztandar Gminy są najważniejszymi zewnętrznymi znakami symbolizującymi Gminę.

3. Herb i weksylia Gminy mogą być używane wyłącznie w sposób zapewniający im należyłą cześć, szacunek oraz prestiż i powagę przewidziane prawem dla insygniów władzy.

4. Prawo używania herbu i weksyliów Gminy przysługuje organom Gminy oraz jej jednostkom organizacyjnym i pomocniczym.

5. Traktując używanie herbu i weksyliów Gminy jako jedną z form promocji Gminy, przyjmuje się, jako zasadę, bezpłatne używanie ich wizerunku przez podmioty niewymienione w pkt 4, wyłącznie za indywidualną zgodą wyrażoną przez Burmistrza.

6. Używanie wizerunku herbu i weksyliów Gminy w celach komercyjnych, w szczególności umieszczania ich na przedmiotach przeznaczonych do obrotu gospodarczego oraz zamieszczanie w znaku towarowym lub usługowym, wymaga uzyskania zgody Burmistrza.

7. Wyrażenie przez Burmistrza zgody na używanie, bądź rozpowszechnianie wizerunku herbu i weksyliów Gminy w celach komercyjnych stanowi podstawę do zawarcia umowy określającej wzajemne prawa i obowiązki stron: warunki używania, bądź komercyjnego rozpowszechniania herbu i weksyliów lub ich wizerunku, sposób ich wykorzystania, czas trwania umowy oraz ewentualne warunki płatności.

8. Burmistrz może cofnąć wyrażoną zgodę, jeżeli podmiot uprawniony wykorzystuje herb i weksylia Gminy w sposób sprzeczny z udzieloną zgodą lub zawartą umową. Cofnięcie zgody przez Burmistrza skutkuje rozwiązaniem umowy, o której mowa w pkt 7.

§ 3. Herbu Gminy można używać poprzez umieszczanie go:

1. na budynkach oraz w pomieszczeniach urzędowych, salach posiedzeń i innych pomieszczeniach należących do podmiotów, o których mowa w § 1 pkt 4 i 5,
2. na tablicach pamiątkowych fundowanych przez Gminę;
3. na witaczach usytuowanych na granicach Gminy;
4. na tablicach informacyjnych, tablicach z nazwami miejscowości, placów, ulic;
5. na pojazdach należących do podmiotów, o których mowa w § 1 pkt 4 i 5;
6. na drukach, blankietach firmowych i korespondencyjnych, na ceremonialnych drukach urzędowych Burmistrza oraz Przewodniczącego Rady, wizytówkach, materiałach promocyjnych i gadżetach;
7. w publikacjach, biuletynach samorządowych, na oficjalnych stronach internetowych i wydawnictwach Gminy.

§ 4. Zasady używania sztandaru Gminy:

1. Sztandar jest uroczystym insygnium Gminy przechowywanym w gablocie sali obrad Rady w budynku Urzędu w Przyrowie.

2. Na obszarze Gminy sztandar Miasta i Gminy Przyrów ma zawsze pierwszeństwo przed innymi sztandarami.

3. Sztandar używany jest podczas:

- 1) uroczystej sesji Rady;
- 2) nadawania tytułów honorowych;
- 3) uroczystości gminnych i państwowych.

4. Używanie sztandaru, w sytuacjach przewidzianych niniejszym regulaminem, wymaga powołania, spośród przedstawicieli organów gminy, pocztu sztandarowego, składającego się z trzech osób: chorążego oraz dwuosobowej asysty.

5. Skład pocztu sztandarowego ustala Burmistrz.

6. Poczet sztandarowy, w sytuacjach wymagających obecności sztandaru, nosi białe rękawiczki i szarfę w barwach narodowych przełożoną przez lewe ramię.

7. Poczet sztandarowy, w sytuacjach wymagających obecności sztandaru, wprowadza i wyprowadza sztandar zgodnie z zasadami ceremoniału sztandarowego.

§ 5. Zasady używania flagi Gminy:

1. Flagę obligatoryjnie wywiesza się/podnosi na budynkach siedzib lub przed budynkami siedzib podmiotów, o których mowa w § 1 pkt 4 i 5 z okazji uroczystości, świąt i rocznic państwowych, samorządowych oraz wydarzeń o charakterze lokalnym.

2. Flaga może być podniesiona/wywieszona codziennie na budynkach siedzib lub przed budynkami siedzib podmiotów, o których mowa w § 1 pkt 4 i 5.

3. Flagę umieszcza się w miejscach obrad Rady i w czasie jej posiedzeń.

4. Flaga może być umieszczana w innych, niż wymienione w pkt 1, miejscach, w sytuacjach związanych z reprezentowaniem Gminy, podczas imprez promujących Gminę lub organizowanych przez Gminę, podczas oficjalnych uroczystości, w których uczestniczą przedstawiciele władz Gminy, podczas oficjalnych spotkań gospodarczych oraz przy podpisywaniu umów i porozumień.

5. Flaga Gminy zachowuje pierwszeństwo, poza flagą państwową, przed innymi flagami w czasie wszystkich wydarzeń o charakterze lokalnym.

6. Flaga nie może dotykać podłogi, ziemi, bruku lub wody.

7. Podniesiona lub wywieszona flaga musi mieć czytelne barwy i wzór, musi być czysta, niepomięta i niepostrzępiona.

§ 6. Flagę stolikową i banner Gminy umieszcza się:

1. w pomieszczeniach urzędowych, salach posiedzeń i innych pomieszczeniach należących do podmiotów, o których mowa w § 1 pkt 4 i 5,

2. w innych, niż wymienione w pkt 1, miejscach, w sytuacjach związanych z reprezentowaniem Gminy, podczas imprez promujących Gminę lub organizowanych przez Gminę, podczas oficjalnych uroczystości, w których uczestniczą przedstawiciele władz Gminy, podczas oficjalnych spotkań gospodarczych oraz przy podpisywaniu umów i porozumień.

§ 7. W sprawach nieuregulowanych niniejszym Regulaminem, indywidualną decyzję co do konkretnych okoliczności i warunków użycia herbu i weksyliów Gminy podejmuje Burmistrz.

Załącznik Nr 7 do uchwały Nr L/311/2024
Rady Miejskiej w Przyrowie
z dnia 31 stycznia 2024 r.

Uzasadnienie historyczno - heraldyczne

1. Miasto i Gmina Przyrów - położenie, podstawowe informacje

Miasto i Gmina Przyrów administracyjnie położona jest we wschodniej części powiatu częstochowskiego na północno-wschodnich krańcach województwa śląskiego. Zajmuje obszar 80,44 km² i zamieszkuje ją, według stanu na 01 stycznia 2024 r., 3561 osób, w tym 1088 osób w Przyrowie. W skład Gminy wchodzi miasto Przyrów oraz 14 miejscowości: Zalesice, Wola Mokrzeska, Zarębice, Sygontka, Staropole, Sieraków, Wiercica, Bolesławów, Julianka, Aleksandrówka, Stanisławów, Smyków, Knieja i Kopaniny.

Ryc.1. Mapa obszaru Miasta i Gminy Przyrów. (UG w Przyrowie).

Miasto Przyrów położone jest ok. 30 km na wschód od Częstochowy, ok. 80 km na północny wschód od Katowic, ok. 100 km na północny zachód od Krakowa oraz ok. 200 km na południowy zachód od Warszawy. Na obszarze Miasta i Gminy przecinają się drogi wojewódzkie DW 786 Częstochowa -

Kielce i DW 793 Siewierz - Święta Anna oraz linia kolejowa Częstochowa - Kielce ze stacjami osobowymi Julianka i Staropole Częstochowskie.

Pod względem fizyczno - geograficznym Miasto i Gmina Przyrów położona jest na pograniczu Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej z Niecką Włoszczowską. Najwyższe wzniesienia to Łysa Góra w Sygontce o wysokości 279 m n.p.m. oraz Dębowa Góra 272,5 m n.p.m., położone na garbie Progu Lelowskiego, które stanowią atrakcyjne punkty widokowe.

Wykaz obiektów nieruchomości w gminnej ewidencji zabytków Miasta i Gminy Przyrów

PRZYRÓW:

1. Kościół parafialny pw. Św. Doroty
2. Układ urbanistyczny Rynku (nr rej. A/41)
3. Kościół pw. Św. Mikołaja (nr rej. A/25)
4. Cmentarz grzebalny rzymskokatolicki (nr rej. A/430)
5. Dawny cmentarz żydowski
6. Drewniana suszarnia węży strażackich

WIERCICA

1. Młyn wodny (nr rej. A/334)

ZARĘBICE

1. Park dworski
2. Kapliczka murowana

JULIANKA

1. Dworzec kolejowy Kolei Herbskiej
2. Wodociągowa wieża ciśnień

KNIEJA

1. Młyn murowany

WOLA MOKRZESKA

1. Kaplica murowana

ALEKSANDRÓWKA

1. Zespół klasztorny Mniszek Zakonu Kaznodziejskiego Sióstr Dominikanek (nr rej. A/26).

Rynek w Przyrowie jest świadectwem średniowiecznej lokacji i ponad 500. letniej historii królewskiego miasta (1369-1869/1870). Współcześnie płyta Rynku została przebudowana i stanowi atrakcję turystyczną. Oficjalne oddanie nowej płyty Rynku nastąpiło w maju 2007 r.

W 2019 r. na płycie Rynku z okazji Jubileuszu 650. rocznicy lokacji Przyrowa odsłonięto pomnik Króla Kazimierza III Wielkiego.

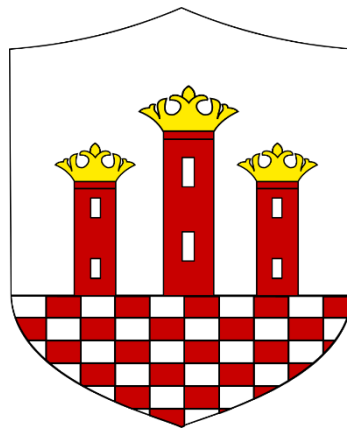
Ryc. 2. Przebudowana płyta Rynku w Przyrowie.

Ryc. 3. Zabytkowy kościół św. Mikołaja z I połowy XVII wieku w Przyrowie.

2. Uzasadnienie historyczno - heraldyczne

Władze Gminy Przyrów, w związku ze zbliżającymi się w 2019 r. obchodami 650. rocznicy lokacji miasta Przyrowa, przystąpiły do opracowania herbu i weksyliów gminy celem dysponowania prawomocnymi symbolami jednostki samorządu terytorialnego. W listopadzie 2018 r. przygotowany został wniosek do Komisji Heraldycznej przy MSWiA, który Komisja omawiała na posiedzeniu 11 stycznia 2019 r. Nie uzyskał on jednak pozytywnej opinii. Przystąpiono następnie do korekty przedstawionych projektów herbu i weksyliów. Prace wsparte zostały o konsultacje z prof. UJD w Częstochowie M. Antoniewiczem, autorem funkcjonującego od kilkudziesięciu lat wizerunku herbu Przyrowa.

Ryc. 4. Herb Przyrowa

Poprawione projekty, w czerwcu 2019 r., wysłano ponownie do rozpatrzenia Komisji. Komisja Heraldyczna na posiedzeniu 12 lipca 2019 r. odnotowała postęp nad wzorem herbu, ale wniosła zastrzeżenia o nieuwzględnieniu części jej uwag. Trzecie posiedzenie Komisji ws. zaopiniowania ponownie poprawionych projektów herbu i weksyliów odbyło się na posiedzeniu zdalnym 8 stycznia 2021 r. Po tym posiedzeniu Komisja, pismem z dnia 19 lutego 2021 r., zgłosiła następne uwagi. Czwarty projekt herbu i weksyliów z uwzględnieniem wszystkich poprzednich uwag i zaleceń Komisji złożony został w lipcu 2022 r. Oczekiwanie na akceptację projektu przez Komisję Heraldyczną zbiegło się w czasie z podjęciem przez władze Gminy Przyrów starań o przywrócenie praw miejskich miejscowości Przyrów. Na wniosek Wójta Gminy, podczas uroczystej sesji w dniu 21.10.2022 r., Rada Gminy Przyrów jednogłośnie przyjęła Uchwałę w sprawie podjęcia działań zmierzających do nadania miejscowości Przyrów statusu miasta. Po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Gminy i uzyskaniu pozytywnej opinii władze Gminy Przyrów złożyły, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, stosowny Wniosek do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. W dniu 27 lipca 2023 r. Prezes Rady

Ministrów Pan Mateusz Morawiecki podpisał rozporządzenie, na podstawie którego z dniem 1 stycznia 2024 roku, po ponad 150 latach od utraty praw miejskich, miejscowości Przyrów nadany został status miasta.

Komisja Heraldyczna w odpowiedzi na wniosek z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie projektów i symboli Gminy Przyrów pismem z dnia 21 września 2023 r. zgłosiła kolejne uwagi.

Aktualny, piąty projekt herbu i weksyliów Gminy Przyrów, uwzględnił wszystkie poprzednie uwagi i zalecenia oraz ostatnie uwagi Komisji zawarte w piśmie z dnia 21 września br.

1. Kształt tarczy herbowej został wykreślony zgodnie z dołączonym przez Komisję wzorem graficznym według Franciszka Kamockiego.

2. Zgodnie z aprobatą Komisji, że „...podstawę współczesnej kreacji herbu ma stanowić pieczęć z XVIII wieku”, projekt herbu Gminy Przyrów oparty został na wizerunku pieczęci miasta Przyrowa z 1783 r. Dotychczasowy wizerunek herbu oparty był na zachowanej w Urzędzie Gminy w Przyrowie kopii naśladowczej tej pieczęci, pochodzącej najprawdopodobniej z okresu starań o przywrócenie praw miejskich w latach II Rzeczypospolitej.

Ryc. 5. Kopia naśladowcza pieczęci miasta Przyrowa z datą A.D. 1783.
Zbiory Urzędu Gminy w Przyrowie.

W celu oddania wiernego wizerunku pieczęci z 1783 r. pozyskano ze zbiorów Muzeum Narodowego i Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie kopie cyfrowe (reprografie) odcisku pierwotnej pieczęci zachowane na dokumentach z 1789 r. i z 1791 r.

Ryc. 6. Kopia odcisku pieczęci miasta Przyrowa z 1783 r. na dokumencie z 1789 r.

Wiktor Wittyg, Materiały heraldyki miejskiej 1] PRZYRÓW My Urząd Miasteczka Przyrowa JKMc ... daiemy to nasze zaswiadczenie ... Antoniemu pod Gorskiemu straznikowi Komory Będzen iakożemy odebrali z rąk iego Uniwersałow dwa ... 2 Maja 89 roku. [podpisy]: Alexy Guzalski Burmistrz Miasteczka Przyrowa mpp Antoni Goleniowski Pisarz M.Przyrowa mpp pieczęć sucha, z herbem miasta: 3 wieże, poniżej data: A.D.1783; legenda: **SIGILLUM SR.M. CIVITATIS PRYROVIENSIS**, 1789, rękopis, pieczęć (sucha), szer. 168 mm, wys. 207 mm., nr inw. MNK VIII-rkps-562/37. Pracownia Fotograficzna Muzeum Narodowego w Krakowie.

Ryc.7. Kopia odcisku pieczęci miasta Przyrowa z 1783 r. na dokumencie z 1791 r. Dokument miasta Przyrowa z 1791 r., Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie, Zbiór Smoniewskiego, sygn..439, k. 82.

Ostatecznie w dniu 08 grudnia 2023 roku Komisja Heraldyczna podjęła Uchwałę nr 80-2149/O/2023, w której wyraziła pozytywną opinię w sprawie projektów herbu, flagi, flagi stolikowej, banneru i sztandaru Gminy Przyrów.

Władze gminy mają świadomość ewolucji herbu na przestrzeni od XVI do XVIII wieku. Wizerunek herbu miasta Przyrowa w okresie staropolskim zmieniał się od pojedynczej wieży (bramy miejskiej) poprzez trzy wieże murowane, już w drugiej połowie XVI wieku, aż po utrwalony w dokumentach z XVIII wieku wizerunek trzech wież zwieńczonych koronami nad murem z trzech rzędów cegieł.

Koronacje wież herbowych, jak pisze dr Henryk Seroka miały podkreślić status miast królewskich, „...gwarancję powrotu opieki króla nad miastami i podniesienia ich z upadku”.

87. Pieczęć Przyrowu
z I poł. XVI w.

Ryc.8. Odcisk pieczęci miasta Przyrowa z 1531r., za Seroka H.,
Herby miast małopolskich do końca XVIII wieku, Warszawa 2002, s. 145.

Ryc. 9. Odciski pieczęci miasta Przyrowa z 1792 i 1810
z dokumentów w Archiwum Państwowym w Łodzi.
Materiał przesłany w korespondencji przez Komisję Heraldyczną.

3. Herb Miasta i Gminy Przyrów

Projekt herbu Gminy Przyrów, zgodnie z istniejącą tradycją heraldyczną, nawiązuje do historycznego herbu siedziby władz gminy – miejscowości Przyrów, która w latach 1369 – 1869/1870 była miastem. Ramy chronologiczne miejskiej historii Przyrowa określają daty: 15 marca 1369 r. (nadanie praw miejskich przez króla Kazimierza III Wielkiego) oraz 13 lipca 1869 r. i 1 kwietnia 1870 r. (dekret cara Aleksandra II z dnia 13 lipca 1869 r. o odebraniu praw miejskich miastom Królestwa Polskiego oraz postanowienie wykonawcze z 1 kwietnia 1870 r. o degradacji 16 miast guberni piotrkowskiej, które weszło w życie 31 maja 1870 r.).

Z okresu I Rzeczypospolitej zachowały się przekazy historyczne na temat symboliki miasta Przyrowa. Pierwsze odciski pieczęci miejskiej pochodzą z I połowy XVI wieku. Najstarszy wizerunek pieczęci na dokumencie z 1531 r. przedstawia drewnianą bramę miejską z otwartymi podwojami, zwieńczoną dachem opartym na dwóch słupach. Dr Henryk Seroka zauważa, że już wkrótce herb ten zastąpiony został godłem z budowlą murowaną złożoną z trzech wież. Taki wizerunek herbu widnieje na odcisku pieczęci na dokumencie z 1564 r. z legendą *OPPIDUM PRZYROV*, a na wizerunkach pieczęci z XVIII wieku wieże ozdobione zostały królewskimi koronami. Koronacje wież herbowych, jak pisze dr Henryk Seroka miały podkreślić status miast królewskich, „...gwarancję powrotu opieki króla nad miastami i podniesienia ich z upadku”.

W Urzędzie Miasta Gminy Przyrów znajduje się zachowany mosiężny tłok pieczęci o średnicy 9,4 cm z widniejącym wizerunkiem herbu miasta i datą 1783 r., który jest kopią naśladowczą pierwotnej pieczęci miasta z 1783 r. Na potrzeby opracowania projektu herbu Gminy Przyrów dotarto do dokumentów z 1789 i 1791 r., zachowanych w zbiorach Muzeum Narodowego i Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie, z odciskami pieczęci miasta z 1783 r. Motyw herbu, z wizerunkiem trzech wież zwieńczonych koronami i murem miejskim z trzech rzędów cegieł, utrwalił się od tego czasu w tradycji heraldycznej Przyrowa. Wizerunek herbu miasta Przyrowa, ze wspomnianej pieczęci, stanowi odniesienie do projektowanego herbu gminy i pozostałych weksyliów.

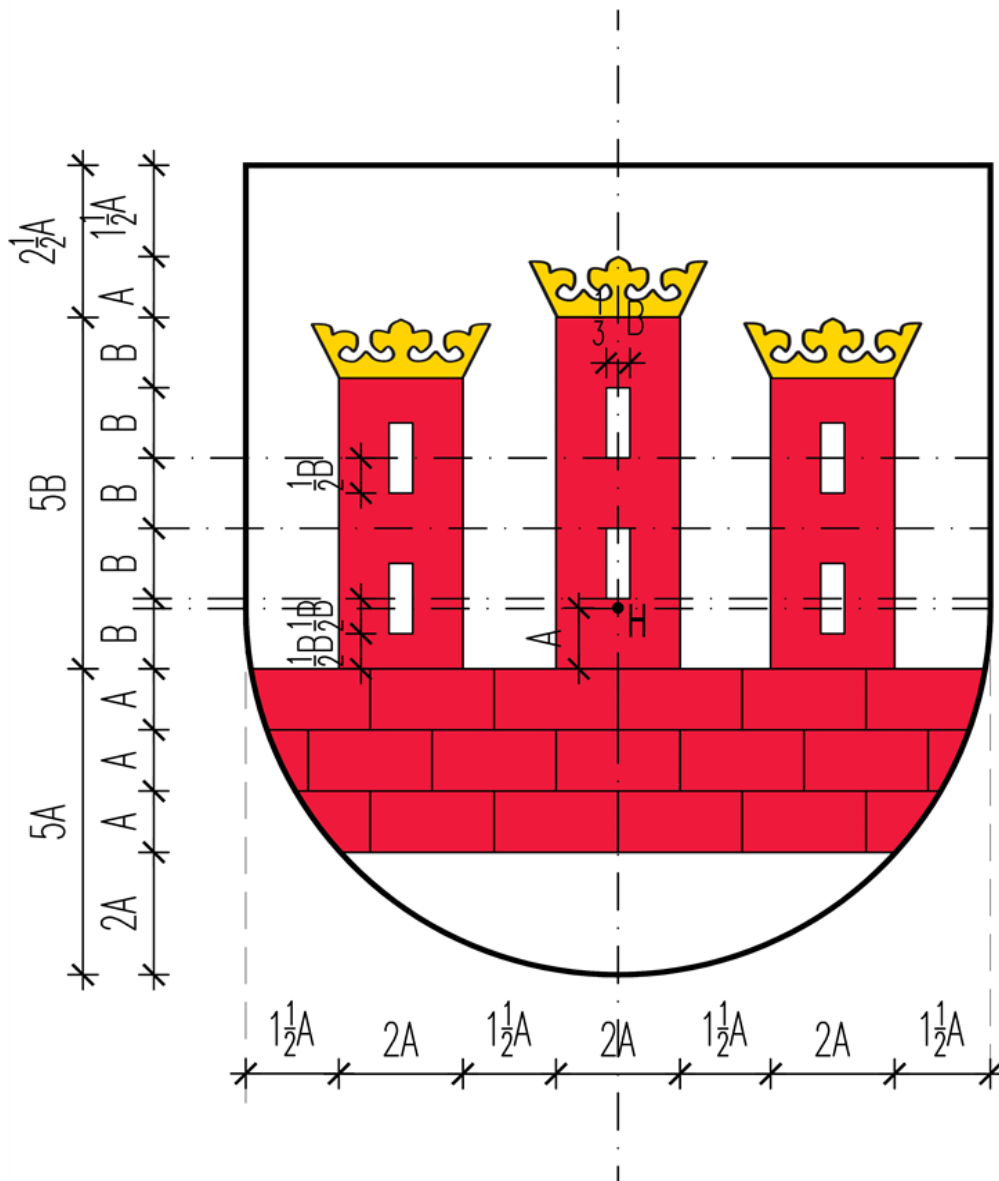
Zgodnie z wizerunkiem herbu na pieczęci miasta Przyrowa z 1783 r. oraz poprzednimi zaleceniami Komisji Heraldycznej odstąpiono od biało-czerwonego szachowanego muru z pierwszego projektu na rzecz muru z trzech rzędów czerwonych cegieł, niebiegnącego do podstawy tarczy herbowej i poprawiono formę plastyczną koron.

Zgodnie z językiem opisu heraldycznego, blazonowaniem w białym polu tarczy herbowej późnogotyckiej, zaokrąglonej na dole znajduje się godło

wyobrażające mur miejski złożony z trzech rzędów na przemian ułożonych cegieł o barwie czerwonej. Cegły o proporcji boków 2:1 (szerokość do wysokości). Nad murem w pasie działu średniego tarczy wznoszą się trzy czerwone wieże zwieńczone, na wysokości czoła tarczy, złotymi (żółtymi) koronami. Wieża środkowa jest wyższa od dwóch pozostałych. W każdej z wież znajdują się po dwa otwory strzelnicze w białym kolorze pola tarczy. Mur oddzielony jest od podstawy tarczy herbowej białym polem równym wysokości dwóch rzędów cegieł muru. Godło tarczy obwiedzione jest cienką, czarną linią konturową jednakowej grubości. Kontur tarczy ograniczony jest czarną linią o podwójnej grubości podkreślającą kształt tarczy. Tarczę herbową wykreślono zgodnie z zasadami według Franciszka Kamockiego.

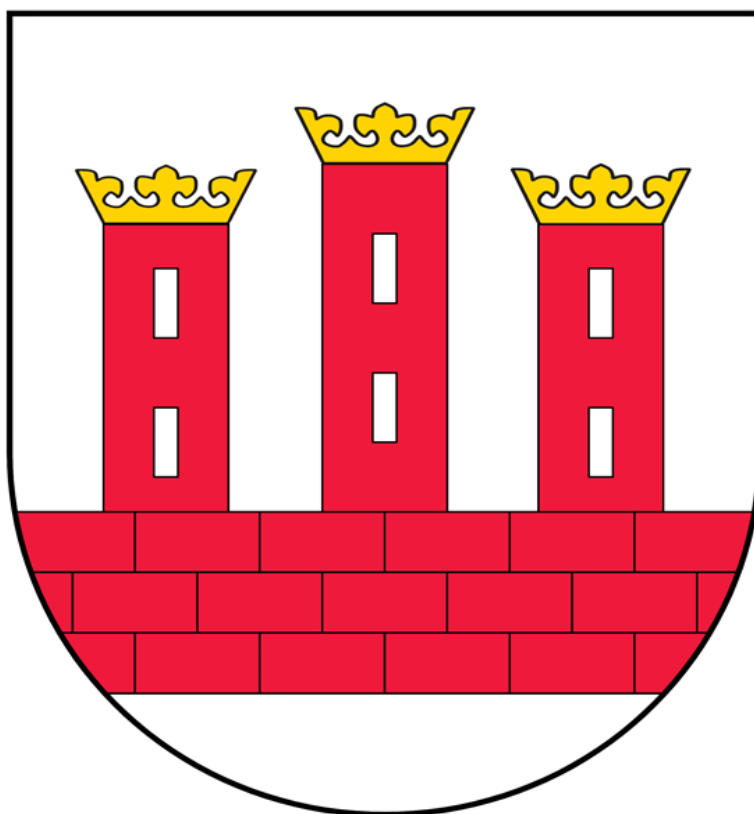
W aktualnej wersji projektu herbu, w myśl uwag Komisji z dnia 21 września 2023 r. „... za dużo światła pod murem, a za mało w głowicy tarczy”, zdaniem Komisji można rozsunąć nieco wieże.” wizerunek godła w tarczy herbowej został obniżony w dół o wysokość jednej cegły z muru (o wymiar A od punktu H), a wieże zostały rozsunięte od siebie do wymiaru $1\frac{1}{2}$ A. W ten sposób w wyrazie plastycznym herbu uzyskano bardziej proporcjonalny udział światła w głowicy w stosunku do podstawy tarczy pod murem i jednakowe odległości między trzema wieżami oraz wieżami bocznymi, a krawędziami tarczy.

Za punkt odniesienia przy rozmieszczeniu godła w tarczy przyjęto punkt H, z którego wykreśla się półkole tarczy herbowej według przyjętych zasad Franciszka Kamockiego.

H - PUNK, Z KTÓREGO WYKREŚLA SIĘ PÓLKOLE TARCZY HERBOWEJ
WEDŁUG ZASAD FRANCISZKA KAMOCKIEGO

Ryc. 10. Projekt herbu Miasta i Gminy Przysrów, rysunek techniczny z wymiarami.

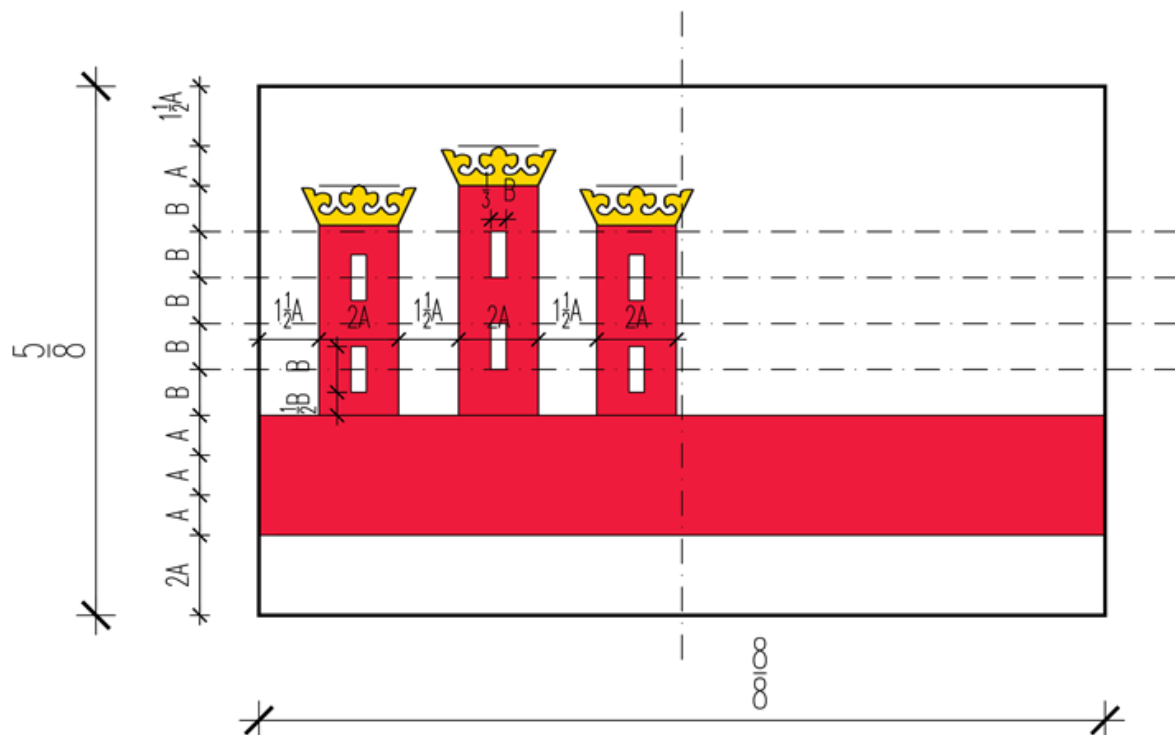

Ryc. 11. Projekt herbu Miasta i Gminy Przyrów, wizualizacja.

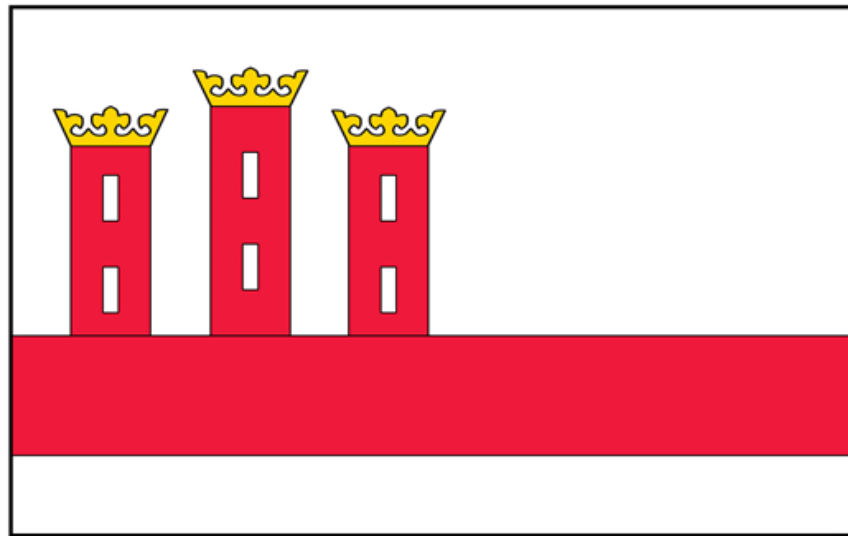

4. Flaga Miasta i Gminy Przyrów

Zgodnie z zaleceniami Komisji Heraldycznej flagę Miasta i Gminy zaprojektowano jako typ „... flagi heraldycznej – z murem biegnącym przez całą długość flagi i wieżami umieszczonymi przy drzewcu”. Aktualny projekt flagi uwzględnia ostatnie uwagi Komisji z 21 września 2023 r. „Na fladze zamiast muru umieścić należy pas czerwony (patrz chorągiew Torunia w *Banderia Prutenorum*), na niej także należy obniżyć godło”.

Ryc. 12. Projekt flagi Miasta i Gminy Przyrów, rysunek techniczny z wymiarami.

Ryc. 13. Projekt flagi Miasta i Gminy Przyrów, wizualizacja.

Flagę gminy Przyrów zaprojektowano jako heraldyczną z umieszczonym na płacie o białej barwie pola z tarczy herbowej godłem. Na prostokątnym płacie o proporcji boków 5:8 (wysokość do szerokości) przez całą długość flagi biegnie pas czerwony zamiast ceglanego muru. Nad pasem przy drzewcu umieszczone zostały trzy wieże ze złotymi (żółtymi) koronami. Wysokość umieszczenia godła na fładze nawiązuje do wysokości umieszczenia godła na tarczy herbowej.

5. Sztandar Miasta i Gminy Przyrów

Na lewej stronie płata sztandaru gminy Przyrów centralnie umieszczony został projektowany herb Gminy. Barwę rewersu płata nowego sztandaru Gminy w nawiązaniu do swojego poprzednika - starego sztandaru Gminy zaprojektowano w kolorze kremowym, co Komisja uznała za dopuszczalne. Drzewce sztandaru zwieńcza głowica, zgodnie z zaleceniem Komisji przedstawiająca ozdobny grot z wpisanym w środku wizerunkiem pieczęci miasta Przyrowa z 1783 r.

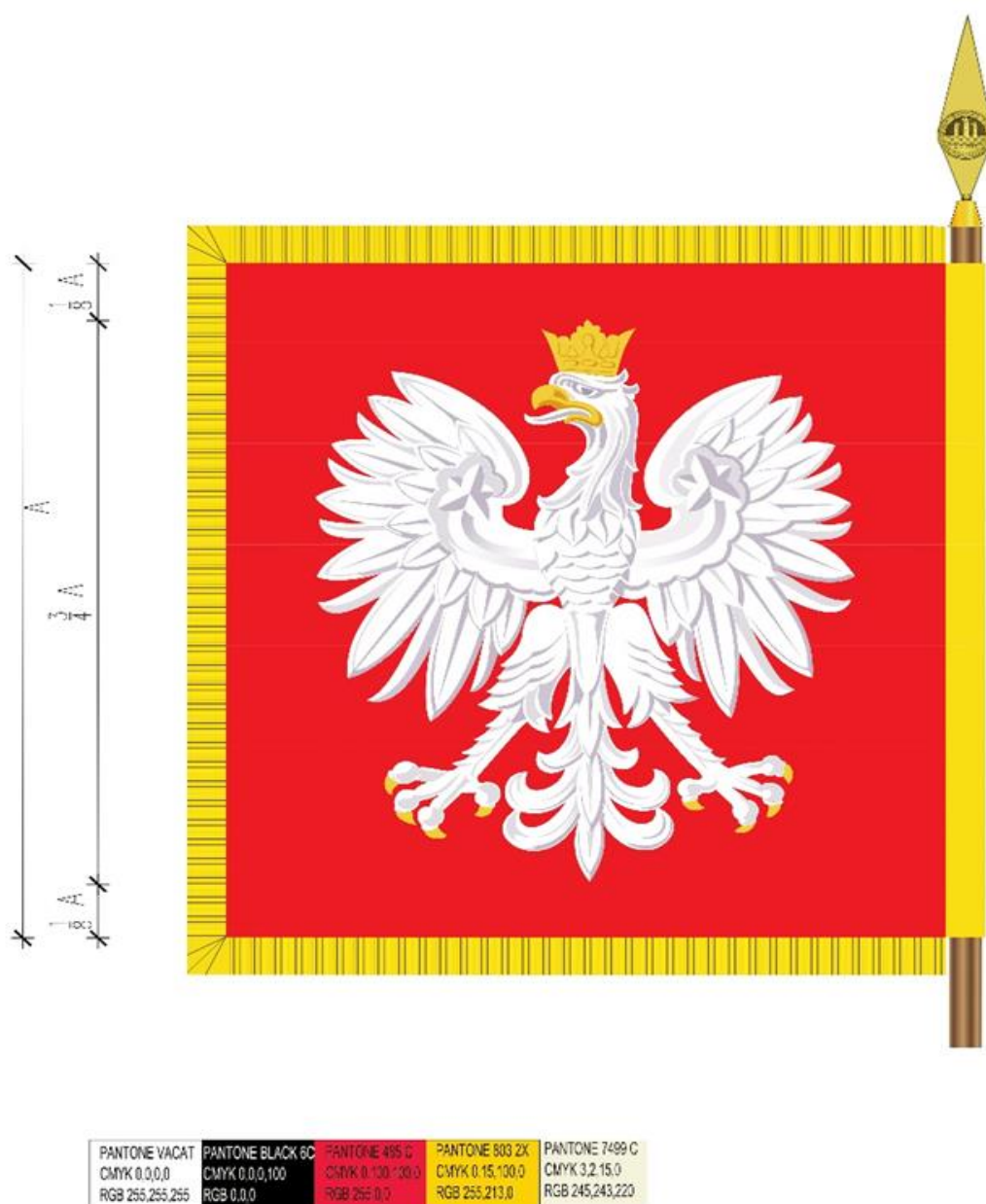
Ryc. 14. Lewa strona (rewers) starego sztandaru Gminy Przyrów.

Sztandar Gminy Przyrów zaprojektowany został z dwustronnie haftowanego płata i drzewca z główką. Płat sztandaru jest kwadratem o wymiarach 100 + 100 cm obszytym z trzech stron frędzlą koloru złotego o długości 5 cm. Czwarta strona przymocowana jest do drzewca za pomocą kółek umocowanych na szpili. Prawa (główna) strona płata sztandaru na lewo od drzewca, to płat czerwony z godłem państwowym RP (sam Orzeł Biały wg wzoru ustawowego) wielkości 3/4 wysokości płata umieszczony w części centralnej i haftowany wypukłym srebrnym szychem. Korona, dziób i szpony haftowane złotym szychem. Lewa strona płata sztandaru na prawo od drzewca, to płat w kolorze kremowym, na którym centralnie znajduje się projektowany herb Gminy Przyrów w polu tarczy wysokości 1/2 wysokości płata. W górnej części płata, nad herbem złoty napis GMINA PRZYRÓW u dołu, pod herbem złote daty 1279 – pierwsza wzmianka z terenu gminy (wieś Wiercica), 1369 - lokacja miasta Przyrowa, 2024 – nadanie statusu miasta miejscowości Przyrów i data fundacji nowego sztandaru. Napisy wysokości 1/10 płata czcionką Times New Roman. Drzewce z drewna toczonego dwudzielne z dwóch skręcanych z sobą części połączonych tuleją o średnicy 4 cm i całkowitej długości 230 cm zwieńczone główką. Zwieńczenie drzewca sztandaru nawiązuje do tradycji lokalnej. Stanowi go metalowa główka barwy złotej w kształcie grotu z wpisanym centralnie wizerunkiem odcisku pieczęci miasta Przyrowa z 1783 r. Główica skręcona do drzewca tuleją. U nasady główicy przywiązana biało-czerwona szarfa, zakończona złotą frędzlą.

Ryc. 15. Wizerunek odcisku pieczęci z 1783 r. z projektu głowicy nowego sztandaru Miasta i Gminy Przyrów.

Opracowanie P.P.H.U. „BALKART, 2019 r.

Ryc. 16. Projekt prawej strony (awers) sztandaru Miasta i Gminy Przyrów, rysunek techniczny z wymiarami.

Ryc. 17. Projekt prawej strony (awers) sztandaru Miasta i Gminy Przyrów, wizualizacja

PANTONE VACAT	PANTONE BLACK 6C	PANTONE 485 C	PANTONE 803 2X	PANTONE 7499 C
CMYK 0,0,0,0	CMYK 0,0,0,100	CMYK 0,100,100,0	CMYK 0,15,100,0	CMYK 3,2,15,0
RGB 255,255,255	RGB 0,0,0	RGB 255,0,0	RGB 255,213,0	RGB 245,243,220

Ryc. 18. Projekt lewej strony (rewers) sztandaru Miasta i Gminy Przyrów, rysunek techniczny z wymiarami.

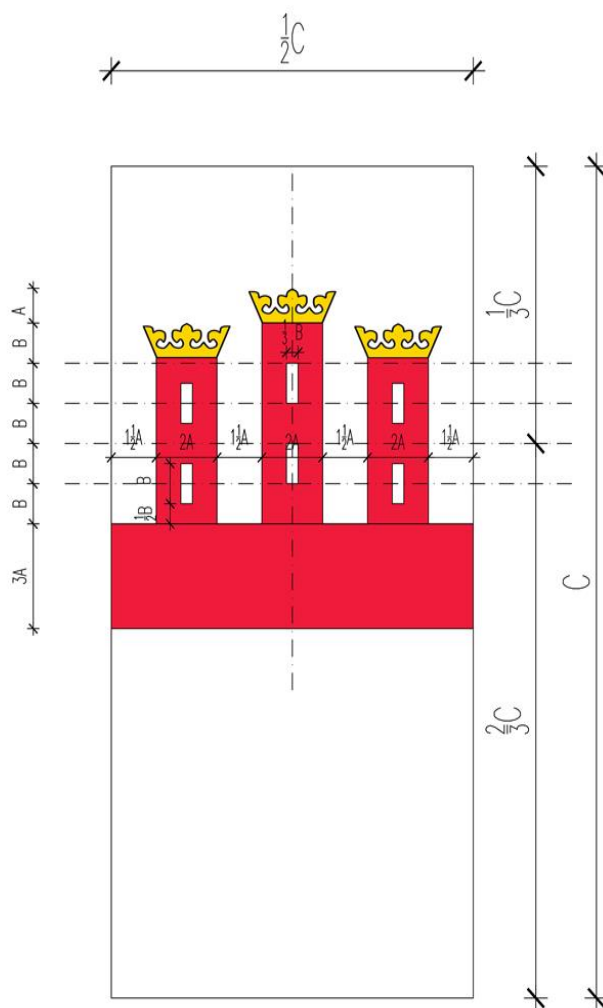

Ryc. 19. Projekt lewej strony (rewers) sztandaru Miasta i Gminy Przyrów, wizualizacja

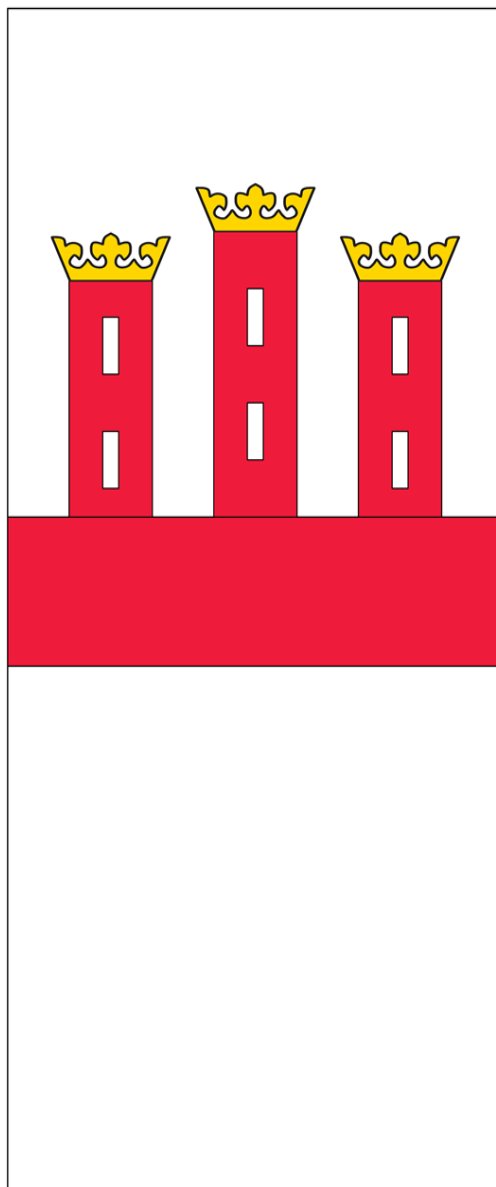
6. Flaga stolikowa Miasta i Gminy Przyrów

Flagę stolikową Miasta i Gminy Przyrów zaprojektowano jako płat prostokątny koloru białego o proporcji boków 1:2 (szerokość do wysokości). Flaga stolikowa nawiązuje do flagi z pasem czerwonym biegnącym do krawędzi i centralnie umieszczonymi trzema wieżami ze złotymi (żółtymi) koronami. Godło umieszczone zostało w odległości $\frac{1}{3}$ od górnej krawędzi flagi stolikowej. Całość zawieszają się na poprzeczce mocowanej do stojaka.

PANTONE VACAT CMYK 0,0,0,0 RGB 255,255,255	PANTONE BLACK 6C CMYK 0,0,0,100 RGB 0,0,0	PANTONE 485 C CMYK 0,100,100,0 RGB 255,0,0	PANTONE 603 2X CMYK 0,15,100,0 RGB 255,213,0	PANTONE 7499 C CMYK 32,15,0 RGB 245,243,220
--	---	--	--	---

Ryc. 20. Projekt flagi stolikowej Miasta i Gminy Przyrów, rysunek techniczny z wymiarami.

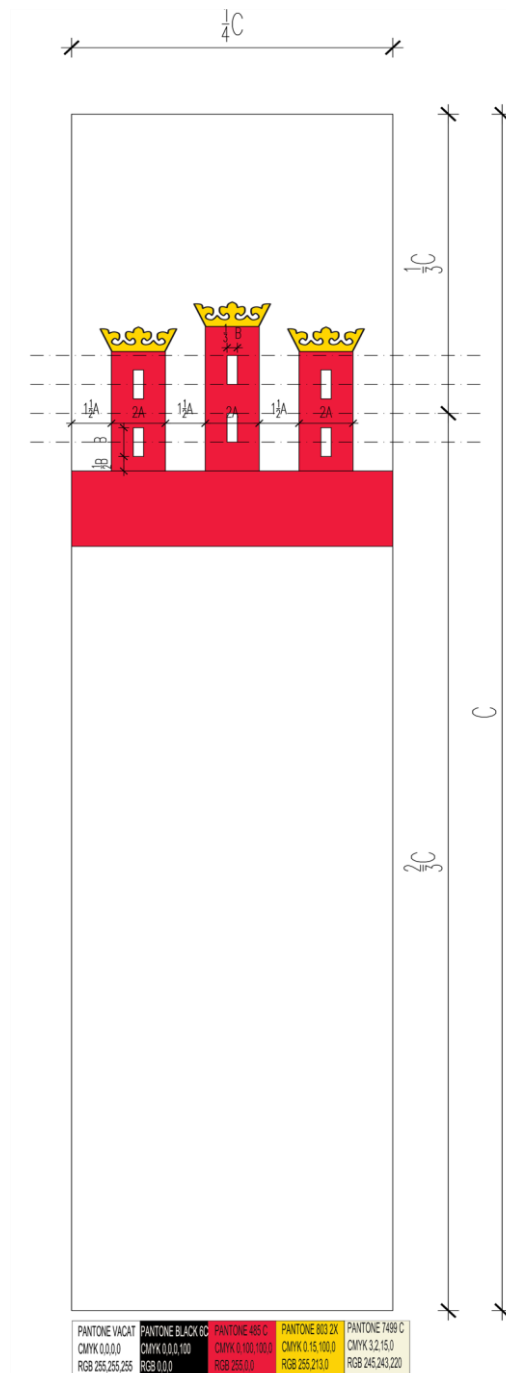

Ryc. 21. Projekt flagi stolikowej Miasta i Gminy Przyrów, wizualizacja

7. Banner Miasta i Gminy Przyrów

Banner Miasta i Gminy Przyrów zaprojektowano jako płat prostokątny koloru białego o proporcji boków 1:4 (szerokość do wysokości). Banner nawiązuje do flagi z pasem czerwonym biegnącym do krawędzi i centralnie umieszczonymi trzema wieżami ze złotymi (żółtymi) koronami. Godło na banerze umieszczone zostało w odległości $\frac{1}{3}$ od górnej krawędzi baniera.

Ryc. 22. Projekt banneru Miasta i Gminy Przyrów, rysunek techniczny z wymiarami.

Ryc. 23. Projekt banneru Miasta i Gminy Przyrów, wizualizacja

PANTONE VACAT	PANTONE BLACK 6C	PANTONE 485 C	PANTONE 803 2X	PANTONE 7499 C
CMYK 0,0,0,0	CMYK 0,0,0,100	CMYK 0,100,100,0	CMYK 0.15,100,0	CMYK 3,2,15,0
RGB 255,255,255	RGB 0,0,0	RGB 255,0,0	RGB 255,213,0	RGB 245,243,220

Ryc. 24. Tabela barw użytych w projekcie herbu i weksyliów gminy Przyrów zgodnie z wzornikami barw w systemach PANTONE VACAT, CMYK i RGB.

Uzasadnienie opracował: mgr Wiesław Stanuchiewicz - Radny, Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury i Kultury Fizycznej Rady Miejskiej w Przyrowie (Źródła: Antoniewicz M., Herby miast województwa częstochowskiego, Częstochowa 1984; Seroka H., Herby miast małopolskich do końca XVIII wieku, Warszawa 2002; Dokument z 1789r., Muzeum Narodowe w Krakowie. Wiktor Wittyg, Materiały heraldyki miejskiej, Przyrów, nr inw. MNK VIII-rkps-562/37; Dokument z 1791r., Biblioteka Naukowa PAU i PAN w Krakowie, Zbiór Smoniewskiego, sygn..439, k. 82; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta, zmiany nazwy gminy oraz siedziby władz gminy, Dz. U. z 2023, poz. 1472).